

רב הונא - חופה קונה מקל וחומר

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ה עמוד א

אמר רב הונא: חופה קונה מקל וחומר, ומה כסף שאינו מאכיל בתרומה - קונה, חופה שמאכלת בתרומה - אינו דין שתקנה. וכסף אינו מאכיל? והאמר עולא: דבר תורה, ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה, שנאמר: וכהן כי יקנה נפש קנין כספו, והאי קנין כספו הוא, ומה טעם אמרו אינה אוכלת? גזירה שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ותשקנו לאחיה ולאחותיה!

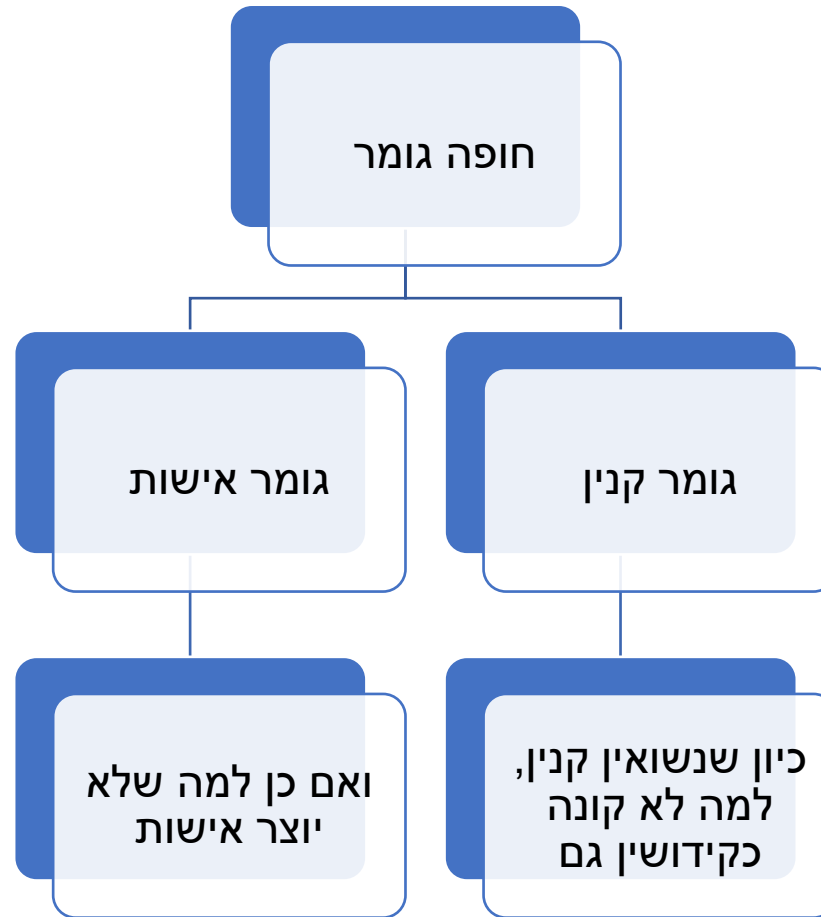
אלא פריך הכי: ומה כסף שאינו גומר - קונה, {עמוד ב} חופה שגומרת - אינו דין שתקנה. מה לכסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר שני! ביאה תוכיח. מה לביאה שכן קונה ביבמה! כסף יוכיח. וחזר הדין: לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן - שקונין בעלמא וקונין כאן, אף אני אביא חופה - שקונה בעלמא וקונה כאן. מה לצד השווה שבהן - שכן הנאתן מרובה! שטר יוכיח. מה לשטר שכן מוציא בבת ישראל! כסף וביאה יוכיחו. וחזר הדין: לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה, **הצד השווה שבהן - שקונין בעלמא וקונין כאן, אף אני אביא חופה - שקונה בעלמא וקונה כאן.** מה להצד השווה שבהן - שכן ישנן בע"כ! ורב הונא? כסף מיהא באישות לא אשכחן בע"כ.

אמר רבא, שתי תשובות בדבר: חדא, דשלש תנן וד' לא תנן; ועוד, **כלום חופה גומרת אלא ע"י קידושין**, וכי גמרי' חופה שלא ע"י קידושין מחופה שע"י קידושין? א"ל אביי, הא דקאמרת: ג' תנן וד' לא תנן, תנא מילתא דכתיבא בהדיא קתני, מילתא דלא כתיבא בהדיא לא קתני; ודקאמרת: כלום חופה גומרת אלא ע"י קידושין, רב הונא נמי ה"ק: ומה כסף שאינו גומר אחר כסף - קונה, חופה שגומרת אחר כסף - אינו דין שתקנה.

תוספות הרא"ש מסכת קידושין דף ה עמוד א
חופה שמאכלת בתרומה אינו דין שתקנה. וכיון שהיא קונה גם היא גומרת דמאי אולמיה דחופה
שאח"כ להיות גומרת טפי מחופה זו,
או שמא לרב הונא חופה קונה וביאה שאח"כ גומרת.

מעמד נשואין כ"גומר"

- רש"י מסכת קידושין דף ה עמוד א
- שאינו גומר - להוציאה מרשות אביה למעשה ידיה ולירושתה.
- רבינו אברהם מן ההר קידושין ה עמוד א (נדפס כתוס ר"י הזקן בטעות בש"ס וילנא)
- שאינו גומר: לירשה ולטמא לה.
- רש"י מסכת קידושין דף ה עמוד ב
- אף אני אביא חופה שקונה בעלמא - שגומרת לירשה ולהפרת נדריה יקנה נמי כאן בלא אירוסין.
- רש"ש מסכת קידושין דף ה עמוד א
- רש"י ד"ה שאינו גומר. למעשה ידיה כו'. ולקמן בסמוך הוסיף להפרת נדריה והשמיט מעשה ידיה. וי"ל דהכא מיירי לענין הוצאה מרשות אביה כסף נמי מהני לענין שאינו יכול להפר לבדו. ובסמוך דמיירי לענין קניית הבעל חופה נמי אינה קונה אלא מדרבנן למעשה ידיה שתקנו תחת מזונות:

תוספות מסכת קידושין דף ה עמוד ב
חופה שגומרת אינו דין שתקנה - וא"ת לדידן דאמר דחופה אינה קונה נימא דכסף גומר אחר
כסף מק"ו דחופה מה חופה שאינה קונה גומרת כסף שקונה אינו דין שיגמור וי"ל דלא מצי
לאוכוחי שיגמור אלא אחר כסף כחופה ומאי אולמיה האי כסף מהאי כסף.

תלמיד הרשב"א
ור"ש תירץ דשאר קרייה רחמנא, ובכסף אחר כסף או שטר אחר שטר ליכא קירוב כולי האי שהרי
יכולה ליעשות על ידי שליח. ובביאה אחר ביאה פשיטה דגומרת.

תוס' טוך קידושין ה עמוד ב
... אבל בחופה ליכא למימר מאי אולמיה דהאי חופה מהאי חופה דכי איכא חופות הרבה
מקריבא ליה טפי...

Tosfot and Talmid haRashba think it's obvious that כסף twice couldn't create נשואין.

- tosfot- Because doing קנין twice shouldn't matter
- Talmid haRashba, Tosf Toch- Since it's just the צד קנין\קידושין and not the נשואין\קירוב

Why then could Rav הונא think otherwise about חופה?

האם לרב הונא אין הפרדה בין אירוסין ונשואין?

תוספות הרא"ש מסכת קידושין דף ה עמוד א
חופה שמאכלת בתרומה אינו דין שתקנה. וכיון שהיא קונה גם היא גומרת דמאי אולמיה דחופה
שאח"כ להיות גומרת טפי מחופה זו,
או שמא לרב הונא חופה קונה וביאה שאח"כ גומרת.

רב הונא

נשואין הוי קירוב
ואישות

נשואין הוי קנין,

ולכן למרות שאפשר
לקדש בחופה, אז
צריך משהוא יותר
מקרב לנשואין

ולכן חופה פועל
כקנין כפול

